

Η υπόστασις του ανθρώπου μετά θάνατον δεν καταργείται

/ [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο:radiofloga.blogspot.com

Ο άνθρωπος από την δημιουργίαν του αποτελεί μία ιδιαίτερα προσωπικότητα, η οποία δεν καταργεί-ται με τον θάνατον. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός λέγει ότι η ένωσις της ψυχής και του σώματος γίνεται από την αρχήν της πλάσεως. «Έχει πλασθή συγχρό-νως το σώμα και η ψυχή». Αυτή η υπόστασις του αν-θρώπου δεν διασπάται ούτε και με τον θάνατον. Έστω και αν χωρίζεται η ψυχή από το σώμα με τον θάνα-τον, εν τούτοις η υπόστασις παραμένει η ίδια.

Κάθε άνθρωπος αποτελεί μία μοναδικήν και ανεπανάληπτον προσωπικότητα. Αυτή η ιδιαίτερα ατομικότης, αυτό το ιδιαίτερον πρόσωπον ουδέποτε παύει να υπάρχη. Δια τούτο ο Κύριος εις την παραβολήν του Πλουσίου και του Λαζάρου λέγει ότι ο Πλούσιος είδε τον Λάζαρον εις τους κόλπους του Αβραάμ και όχι απλώς την ψυχήν του Λαζάρου.

Ο σκοπός της Θείας ενανθρωπήσεως είναι να οδηγηθή ο εκπεσών άνθρωπος εις την κληρονομίαν της Βασιλείας των ουρανών. Δια τούτο κηρύττεται α-πό όλους

τους Πατέρας, ότι ο σκοπός της σαρκώσεως του Θεού Λόγου είναι η θέωσις της ανθρωπίνης φύσεως.

Όταν όμως λέγουμεν θέωσιν της ανθρωπίνης φύσεως, δεχόμεθα μεν, ότι οι δίκαιοι γίνονται κοινωνοί της Θείας φύσεως, πάντοτε όμως υπό την προϋπόθεσιν, ότι η ανθρωπίνη φύσις δεν εκμηδενίζεται, αλλά κατά τα πεπερασμένα μέτρα αυτής μετέχει της θείας δόξης του απροσίτου Θεού.

Με άλλα λόγια η ατομικότης κάθε ανθρώπου δια-τηρείται, εξυψώνεται διά της αναστάσεως και προσεγγίζει προς την Θεϊαν δόξαν, παραμένει όμως πεπερα-σμένη.

Και όλα αυτά εξαρτώνται από την ενανθρώπησιν του Θεού Λόγου. Ο Ιησούς Χριστός, το δεύτερον πρόσωπον της Αγίας Τριάδος, προσέλαβε την ανθρωπίνην φύσιν και ηνώθη μετ' αυτής εις ένα Πρόσωπον και εις μίαν υπόστασιν. Και αι δύο φύσεις παρέμειναν ασύμφυρτοι. Και η σάρκα θεωθείσα δεν έχασε την οικείαν αυτής φύσιν. Αυτός είναι ο Θεάνθρωπος Ιησούς, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος. Επάνω εις το δόγμα των δύο φύσεων και της μιας υποστάσεως του Χριστού έγιναν όλοι οι αγώνες με τους μονοφυσίτας.

Οι δίκαιοι, χάριτι και όχι ουσία μετέχουν της Θείας δόξης και κοινωνίας, αλλά δεν παύει έκαστος να διατηρή την ιδίαν αυτού προσωπικότητα. Εδώ ό-μως κρύπτεται το μεγαλείον και η άπειρος Θεία σοφία και φιλανθρωπία.

Ο Λόγος ως άπειρος Θεός είναι «φως οικών απρόσιτον» (Α' Τιμ. στ' 16), και ουδείς δύναται να προσεγγίση προς την θεϊαν Αυτού λαμπρότητα, όμως προς την θεϊαν αυτού ανθρωπίνην φύσιν ενούμεθα όλοι οι σεσωσμένοι Χριστιανοί, συναποτελούντες το σώμα αυτού «το πλήρωμα του τα πάντα εν πάσι πληρουμένου» (Εφ. α' 23). Εφ' όσον ο Χριστός είναι η Κεφαλή της Εκκλησίας και εμείς τα μέλη, τότε το σώμα γίνε-ται τέλειον, όταν όλοι είμεθα ενωμένοι με τον Χριστόν. Η Εκκλησία είναι το σώμα Του, το συμπλήρω-μα του Χριστού ως άνθρωπου.

Είναι αρκετά αυτά έως εδώ διά να μας αποδείξουν ότι ο ενανθρωπήσας Θεός Λόγος είναι η αιτία που ο άνθρωπος διατηρεί την προσωπικότητα αυτού και με-τά θάνατον. Αυτό θα γίνη περισσότερο κατανοητόν από την διδασκαλίαν των Αγίων Πατέρων.

Αυτήν την αδιάλυτον υπόστασιν της ψυχής και του σώματος μας περιγράφει ο Θεολόγος Γρηγόριος εις τον επιτάφιον λόγον προς Καισάριον τον αδελφόν του: «περιμένω την φωνήν του Αρχαγγέλου, την εσχάτην σάλπιγγα, τον μετασχηματισμόν του ουρανού, την μεταβολήν της γης, την απελευθέρωσιν των

στοι-χείων, την ανανέωσιν του κόσμου. Τότε θα αντικρύσω τον ίδιον τον Καισάριον, χωρίς να αποθνήσκῃ πια, χω-ρίς να τον πηγαίνωμεν εις τον τάφον, χωρίς να τον πενθούμε, χωρίς να τον λυπούμεθα. Θα είναι λαμπρός, ένδοξος, υψηλός...».

Την άποψιν ότι ο χωρισμός της ψυχής από του σώματος δεν καταργεί την υπόστασιν του ανθρώπου, δέχεται και ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης. Εις τον διάλογον με την αδελφήν του Μακρίνα χρησιμοποιεί δύο ωραιότατα παραδείγματα και με μια απίθανη πα-ραστατικότητα αποδεικνύει ότι η ψυχή πάντοτε ανα-γνωρίζει το ιδικόν της σώμα, όπως όταν ήτο συνηνωμένον μετά του όλου σώματος και μετά την διάλυσιν αυτού.

Χρησιμοποιεί ένα παράδειγμα από την ζωγραφικήν. Ο ζωγράφος διά να ζωγραφίση ένα αντικείμενον αναμειγνύει τα διάφορα χρώματα μεταξύ τους, αλλά και μπορεί να διακρίνη την ανάμειξιν που έκανε.

Χρησιμοποιεί και δεύτερον παράδειγμα από την κεραμικήν τέχνην και αποδεικνύει πάλι, ότι η ψυχή δεν δυσκολεύεται να διακρίνη το ιδικόν της σώμα, ό-ταν αυτό ευρίσκεται ανακατεμένο με άλλα ξένα στοι-χεία.

Τα διάφορα κεραμικά αντικείμενα πλάθονται από τον ίδιο πηλό. Ο κεραμεύς κατασκευάζει διάφορα α-ντικείμενα τα οποία δεν έχουν το ίδιον σχήμα, ούτε την ιδίαν χρησιμότητα. Άλλο είναι πιθάρι, άλλο αμφορεύς, άλλο πινάκιον ή κάτι άλλο. Όλα αυτά τα αντικείμενα έχουν την ιδιομορφίαν τους και τα ιδιαίτε-ρα χαρακτηριστικά γνωρίσματα, από τα οποία ανα-γνωρίζονται από τους κατόχους τους.

Αν πάλι συντριβούν και ανακατευθούν και πάλιν αναγνωρίζονται, ποιο τμήμα ανήκει εις τον αμφορέα, ή εις το πιθάρι, ή εις το ποτήριον. Και εάν τέλος τα συντριβέντα αντικείμενα αναμειχθούν με τον ακατέργαστον πηλόν, τότε η διάγνωσις των κατειργασμένων γίνεται βεβαιότερα από τον κάτοχον.

Από τα ανωτέρω κατανοούμε πολύ καθαρά, ότι ο θάνατος, δηλαδή ο χωρισμός της ψυχής από το σώμα, δεν καταργεί την υπόστασιν του ανθρώπου. Ο άνθρω-πος παραμένει ο ίδιος.

Ο χωρισμός της ψυχής από του σώματος είναι προσωρινός και διαρκεί όσον καιρόν θα ευρίσκωνται εις αυτό που ονομάζομε, μέση κατάστασις των ψυχών. Κατά την Δευτέραν Παρουσίαν του Χριστού θα γίνη η ένωσις ψυχής και σώματος. Θα αναστηθούμε με νέ-ον άφθαρτον σώμα, όπως μας διδάσκη ο Απόστολος Παύλος. Ο Κύριος «θα μετασηματίση το σώμα της ταπεινώσεως ημών εις το γενέσθαι αυτό σύμμορφον τω σώματι της δόξης αυτού» (Φιλιπ. γ' 21).

Και ο άγιος Μακάριος ο Αιγύπτιος με πολλήν σαφήνειαν δηλώνει το αδιάλυτον της ανθρωπίνης φύσε-ως: «Κατά την Ανάστασιν όλα τα μέλη ανασταίνονται και ούτε μία τρίχα δεν χάνεται, όπως έχει γραφή. «Και ούτε τρίχα από την κεφαλήν σας δεν θα χαθή» (Λουκ. κα', 18). Και όλα γίνονται φωτοειδή, όλα βυθί-ζονται εις το φως και εις την φωτιά και μεταβάλλο-νται, και όχι, όπως λένε μερικοί, ότι διαλύεται και γί-νεται φωτιά και δεν υπάρχει η φύσις τους. Διότι ο Πέ-τρος είναι ο Πέτρος και ο Παύλος ο Παύλος και ο Φί-λιππος ο Φίλιππος. Ο καθένας παραμένει εις την ιδι-κήν του φύσιν και υπόστασιν, γεμάτος από το Άγιον Πνεύμα».

(† π. Μαρκέλλου Καρακαλληνού, Η φύση του σώματος μετά την Ανάστασιν, Ι. Μ. Καρακάλλου, σ. 20-24)